

HORTEN
KOMMUNE

Vår ref. 17/7985
16/5305 - 2 / FA - K00

Saksbehandler:
Movig, Trude

Utvalg	Dato	Saksnummer
Hovedutvalg for klima, miljø og kommunalteknikk	20.03.2017	017/17

Vannscooterforskriften - Høring av forslag om oppheving

Vedlegg:

Dok.dato	Dok.ID	Tittel
02.03.2017	736172	Oppheving av vannscooterforskriften - høring
02.03.2017	736173	Utkast til forskrift om endring av forskrift av 2. november 2012 nr. 1040

Administrasjonens forslag

1. Horten kommune støtter ikke Klima- og miljødepartementet sitt forslag om å oppheve forskrift 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende av følgende grunner:
 - a. Miljøhensyn, særlig forstyrrelse av fuglelivet, økt støy og konflikter med friluftsliv.
 - b. En rekke forskjellige restriksjoner som skal sikre at lokale interessert blir ivaretatt kan føre til et regelverk som er vanskeligere for brukerne å forholde seg til og ytterligere problematisk å håndheve.
- a. Miljøhensyn, særlig forstyrrelse av fuglelivet, økt støy og konflikter med friluftsliv.
- b. En rekke forskjellige restriksjoner som skal sikre at lokale interessert blir ivaretatt kan føre til et regelverk som er vanskeligere for brukerne å forholde seg til og ytterligere problematisk å håndheve.
2. Horten kommune ber om at det videreføres et nasjonalt regelverk med forbudsområder, men det bør gjøres endringer som bedre ivaretar sikkerheten til vannscooterføreren.

20.03.2017 Hovedutvalg for klima, miljø og kommunalteknikk

HKMK-017/17 Vedtak:

1. Horten kommune støtter ikke Klima- og miljødepartementet sitt forslag om å oppheve forskrift 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende av følgende grunner:
 - a. Miljøhensyn, særlig forstyrrelse av fuglelivet, økt støy og konflikter med friluftsliv.
 - b. En rekke forskjellige restriksjoner som skal sikre at lokale interessert blir ivaretatt kan føre til et regelverk som er vanskeligere for brukerne å forholde seg til og ytterligere problematisk å håndheve.
2. Horten kommune ber om at det videreføres et nasjonalt regelverk med forbudsområder, men det bør gjøres endringer som bedre ivaretar sikkerheten til vannscooterføreren.

Møtebehandling:

Gaute Bjørnøy fremmet følgende forslag:

1. Horten kommune støtter forslaget om å oppheve forskrift av 21. Juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende (vannscooterforskriften)
2. Horten kommune mener at bruk av vannscooter bør likestilles med andre fartøyer som brukes i sjø og vassdrag, herunder fritids- og småbåter.
3. Horten kommune viser til at kommunen har hjemmel til å fastsette lokale forskrifter om regulering av bruk av og fartsområde for fartøy, herunder vannscootere, i sjø og vassdrag, ut fra viktige lokale hensyn som friluftsliv og naturmangfold.

Votering:

Administrasjonens forslag vedtatt med 5 mot 3 stemmer (FRP, H).

SAKSOPPLYSNINGER

Bakgrunn (hvorfor kommer saken opp)

Den 23. desember 2016 sendte Klima- og miljødepartementet forslag om å oppheve forskrift 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende på høring. Høringsfrist er 23. mars 2017.

Hovedutvalget for klima, miljø og kommunalteknikk vedtok 30. januar 2017 at referatsak 3/17, oppheving av vannscooterforskriften – høring, legges frem for politisk behandling i neste møterunde.

Faktiske forhold (hva har skjedd i saken)

Dagens regelverk ble fastsatt av Miljøverndepartementet i 2013. Før dette var det i Norge et totalforbud mot vannscooterkjøring hvor kommunene hadde en begrenset adgang lokalt til å åpne opp områder for vannscooterkjøring.

Vista analyse gjennomførte på oppdrag fra Miljødirektoratet en evaluering av

vannscooterregelverket høsten 2014 (Rapport nr. 2014/49 fra Vista Analyse AS). Formålet med evalueringen var å vurdere om regelverket fungerer etter sin hensikt. Rapporten konkluderer med at regelverket ivaretar hensynet til natur og friluftsinnteresser. Videre konkluderes det med at regelverket ikke ivaretar de sikkerhetsmessige sidene ved bruk av vannscooter godt nok, og at regelverket ikke er utformet slik at det er enkelt å håndheve og kontrollere. Til slutt konkluderer rapporten med at brukere og publikum opplever at regelverket er vanskelig å anvende i praksis.

Våren 2015 ga Miljødirektoratet en faglig tilrådning til Klima- og miljødepartementet om behov for eventuelle endringer i vannskuterregelverket på bakgrunn av evalueringen fra Vista Analyse. Miljødirektoratet anbefaler at hovedprinsippene i dagens regelverk videreføres, og at det foreløpig ikke gjøres endringer i reglene om forbudsområder. Direktoratet mener at det av sikkerhetsmessige grunner kan vurderes om fartsbegrensningen på 5 knop for transportkjøring i forbudsområdene kan oppheves og harmoniseres med hva som gjelder for småbåter generelt. Videre mener Miljødirektoratet det bør vurderes å innføre registreringsplikt for vannscootere. Miljødirektoratet foreslår også informasjons- og holdningskampanjer, og at berørte direktorater har jevnlig erfaringsutvekslinger.

Regjeringen oppgir at de ikke ser behovet for å forskjellsbehandle vannscooter og andre fritidsfartøy, og derfor har besluttet å sende på høring et forslag om å oppheve vannscooterforskriften. En oppheving av forskriften vil innebære at det ikke lenger finnes en nasjonalt fastsatt særregulering for bruk av vannscootere, men at de generelle reglene for fritidsbåter vil gjelde for bruk av vannscooter. Begrunnelsen som oppgis i høringsbrevet er at dette vil sikre et mer ensartet regelverk som er mer brukervennlig, samt lettere å håndheve. Det står i høringsbrevet at forslaget innebærer at kommunene gis ansvaret for å regulere bruken av vannscootere i sammenheng med regulering av andre fartøy slik at de lokale interessene blir ivarettatt.

Lover og forskrifter

- Vannscooterforskriften
 - Forbudssoner hvor det ikke er tillatt å kjøre med vannscooter i sjø:
 - a. i et heldekkende belte på 400 meter ut fra land,
 - b. i verneområder, og
 - c. i et heldekkende belte på 400 meter fra alle verneområder.

Transportkjøring i forbudsbeltet, både i og utenfor farled, skal ikke foregå i større hastighet enn 5 knop.

- Forskrift om fartsbegrensning i sjøen, sjøkart nr. 3, Horten, Re, Holmestrand og Sande kommuner, Vestfold

Kommunen har i den sentrale fartsforskriften hjemmel til å gi lokale forskrifter med fartsgrenser. Slike forskrifter vil gjelde alle fartøy og kan ikke forskjellsbehandle vannscootere. For fritidsbåter i sjøen er det i Horten kommune fartsbegrensning på 5 knop innenfor en sone 100 m fra land, øyer og skjær. 3 knop er høyeste tillatte hastighet i kanalen og 5 og 8 knop er høyeste tillatte hastighet i Indre havn. Den sentrale fartsforskriften har også generelle krav om aktsomhet, sikkerhet og hensyn til badende.

- Havne- og farvannsloven

Kommunen har hjemmel i havne- og farvannsloven til å begrense bruk av alle fartøy, herunder fritidsfartøy, i deler av eller hele farvannet av hensyn til fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk, herunder av hensyn til friluftsliv og miljø.

- Motorferdselloven

Motorferdselloven har som utgangspunkt at motorisert ferdsel i utmark og vassdrag er forbudt.

- Forskrift om fredning for Borrevannet naturreservat, Borre (Horten) kommune, Vestfold.

Borrevannet er vernet i medhold av naturmangfoldloven, noe som medfører strenge regler for motorisert ferdsel.

- Forskrift om fredning for Buvika/Rødskjær naturreservat, Borre (Horten) kommune, Vestfold.

Reservatet dekker et areal på ca. 1.850 dekar, hvorav ca. 1.720 dekar er vannareal.

- Forskrift om Verneplan for Oslofjorden - delplan Vestfold, vedlegg 7, fredning av Løvøya naturreservat, Horten kommune, Vestfold.

- Forskrift om Verneplan for Oslofjorden - delplan sjøfugl. Vedlegg 18. Fredning av Vealøs naturreservat, Horten kommune, Vestfold

- Forskrift om Verneplan for Oslofjorden - delplan sjøfugl. Vedlegg 17. Vern av Østøyskjæret biotopvernområde, Horten kommune, Vestfold

- Forskrift om Verneplan for Oslofjorden - delplan sjøfugl. Vedlegg 16. Vern av Bueskjær biotopvernområde, Horten kommune, Vestfold

Det er ferdselsforbud i verneområdene for sjøfugl i sjøen inntil 50 m fra strandlinja fra 15. april – 15. juli.

Vurderinger

Vannscooterbruk på Borrevannet vurderes til å være forbudt ut i fra motorferdselloven og naturmangfoldloven, så denne saken vil videre omhandle vannscooterkjøring i sjøen.

Brukervennlighet og håndhevelse

En av hovedbegrunnelsene for å fjerne vannscooterforskriften er at dette vil sikre et mer ensartet regelverk som er mer brukervennlig, samt lettere å håndheve. Høringen legger i stor grad opp til at kommunene kartlegger og avveier ulike lokale hensyn, og at de vurderer å ta i bruk mulighetene som havne- og farvannsloven og motorferdselloven gir til lokal regulering. Oppheving av forskriften kan dermed føre til en rekke forskjellige restriksjoner for bruk av vannscootere i og mellom kommunene. Særlig i Oslofjorden kan dette gi et regelverket som blir enda vanskeligere for brukerne å forholde seg til og ytterligere problematisk å håndheve.

Forskjellsbehandling av vannscootere og fritidsfartøy

Videre er fjerning av forskriften begrunnet med at regjeringen ikke ser grunn til å forskjellsbehandle vannscootere og andre fritidsfartøy. I denne saken vurderes det at vannscootere skiller seg fra vanlige fritidsbåter ved at de hovedsakelig er konstruert med fart og lek som formål. Fritidsbåter er i større grad enn vannscootere brukt til formål som transport og fiske, og har en lang tradisjon i kommunen. Rapporten fra Vista viser til studier som dokumenterer at vannskutere, eller måten vannskutere ofte kjøres på med raske endringer av fart og retning, gir en større påvirkning på fugleliv enn vanlige småbåter.

Konsekvenser av oppheving av vannscooterforskriften

En oppheving av vannscooterforskriften vil medføre at forbudssonene langs land og i verneområder hvor vannscootere hittil ikke har kunnet kjøre fritt, fjernes. Det er grunn til å tro at en slik liberalisering vil føre til økt vannscootertrafikk. Dette vil sannsynligvis øke potensialet for konflikter mellom vannscootere og andre interessegrupper slik som hyttefolk og fastboende, båtfolk, roere, badende og andre utøvere av friluftsliv. Økt bruk av vannscooter antas også å kunne medføre negative effekter på natur, og da særlig sårbare sjøfuglbestander i kommunen.

For vannscooternæringen i kommunen vil det sannsynligvis være positivt at vannscooterforskriften fjernes.

Svakheter ved gjeldende forskrift

På grunn av forbudsbeltene legges dagens vannscooterbruk langt fra land, noe som kan innebære at lovlig vannskuteraktivitet enkelte steder må skje under forhold de ikke er konstruert for. Kravet om 5 knop hastighet i transportområder gir avvik i forhold til annen trafikk, noe som kan føre til risikable situasjoner. Videre adresserer ikke regelverket det som er årsaken til de fleste ulykker, nemlig uvøren kjøring. Dette tyder på at regelverket bør endres, men av hensyn til brukervennlighet, håndheving, miljø- og friluftshensyn bør dette gjøres ved en videreføring av et nasjonalt regelverk som opprettholder dagens forbudsbelter.

Økonomiske konsekvenser

Dersom vannscooterforskriften oppheves legges det opp til at kommunene bruker noe ressurser på å kartlegge og avveie ulike hensyn, og at de vurderer å ta i bruk mulighetene som havne- og farvannsloven og motorferdselloven gir til lokal regulering.

Dersom opphevingen av vannscooterforskriften fører til en rekke forskjellige begrensninger fra kommune til kommune langs kysten vil det trolig bli et økt behov for ressurser til veiledning og skilting. Det kan også kreve noe økte ressurser til arbeid for å begrense konflikter mellom vannscootere og andre brukergrupper.

Miljø- og folkehelsekonsekvenser

Miljøkonsekvenser

Forbudsbeltene i dagens regelverk skal verne om sårbart naturmangfold, herunder områder som er viktig for fuglelivet. Vannskutere, eller måten vannskutere ofte kjøres på, regnes for å ha en større påvirkning på fugleliv enn vanlige småbåter. I Horten kommune er det verneområder for sjøfugl på Rødskjær, Bueskjær, Østøyskjæret og Vealøs. I tillegg er våtmarksområdet ved den sørvestlige del av Bastøy og øya Rødskjær fredet som naturreservat, blant annet for å verne om et spesielt rikt og interessant fugleliv. En liberalisering av regelverket vil trolig føre til økt vannscootertrafikk. Oppheving av vannscooterforskriften kan få negative konsekvenser for naturen, og da særlig sårbare sjøfuglbestander i kommunen.

Nye vannscootere støyer i utgangspunktet ikke særlig mer enn andre småbåter, men måten vannskutere gjerne kjøres på gir et lydbilde som kan oppleves som spesielt støyende. Dagens forbudsbelter spiller en rolle med hensyn på å minske motsetninger og konflikter mellom vannscootere og grupper som utøver friluftsliv ved og på sjøen. Rapporten fra Vista viser til studier fra andre land som viser at konfliktnivået mellom vannskuterbrukere og andre grupper utøvere av friluftsliv, herunder også brukere av fritidsboliger, til dels er betydelige. Fjerning av vannscooterforskriften vil trolig øke motsetninger og konflikter mellom gruppene.

Folkehelsekonsekvenser

Det foreligger ikke dokumentasjon som tilsier at vannskuterbrukere i Norge kommer til skade i et omfang som er større enn ved bruk av småbåter. Samtidig er det påpekt at dagens forskrift ikke ivaretar sikkerheten til brukeren på en optimal måte.

Vannskuteraktivitet har ikke vist seg å være farligere for publikum enn andre former for trafikk på sjøen, men forbudssonene er med på å redusere eksponeringen for publikum.

Departementet legger til grunn at endringen i regelverket vil gi økt salg av vannscootere, og økt bruk av vannscootere. Dette vil trolig innebære at man får noe økt ulykkesforekomst ved fjerning av forskriften.

Konklusjoner/anbefaling

Administrasjonssjefen anbefaler at vannscooterforskriften opprettholdes av miljøhensyn, særlig forstyrrelse av fuglelivet, økt støy og konflikter med friluftsliv. Videre kan en rekke forskjellige restriksjoner som skal sikre at lokale interessert blir ivaretatt føre til et regelverk som er vanskeligere for brukerne å forholde seg til og ytterligere problematisk å håndheve.

Da det er avdekket svakheter ved gjeldende forskrift bør det gjøres endringer som bedre ivaretar sikkerheten til vannscooterføreren, samtidig som et nasjonalt regelverk med forbudsområder videreføres.